

Turkiston

1925-yildan chiqan boshlagan

«Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashining nashri

www.turkiston.uz

2013-yil 2-fevral, shanba
№ 9 (15647)

Күч-ғайратимиз имкониятимизга яраша

Юртимизда ёшларга кенг эътибор қаратылапты. Яқында Тошкент шаҳрида ўтказилган «Ўзбекистон Республикасида ёшлар сиёсатини амалга ошириш-нинг долзарб масалалари» мавзуидаги республика илмий-амалий анжумани ишини кузатиб бунга яна бир карра амин бўлдим.

Аслида, ёшлар масаласи ҳар қандай давлат дикқат-эътиборидаги масала ҳисобланади. Айниқса, дунёда глобаллашув ва интеграция жараёнлари чукурлашиб бораётган ҳозирги шароитла у янала додзарб ахамият касб этганды.

Мустақиллик йилларыда мамлакатимизда таълим соҳасида қанчалик мухим ўзгаришлар рўй берганини кўриб ич-ичимдан суюнаман. Чунки ўзим ўқитувчиман.

Касбий фаолиятимни мактабда «Камолот» ЁИХ бошланғич ташкилоти етакчилігидан бошлаганман. Ҳаракатнинг барча лойиҳаларида доимо фаол қатнашардим. Таъбир жоиз бўлса, менинг ижтимоий фаол шахс бўлиб етишишимда «Камолот»нинг алоҳида ўрни бор.

Ёш ўқитувчи сифатида мактабда иқтисод фанидан дарс ҳам бердим. 2006 йилда «Йилнинг энг яхши фан ўқитувчиси» республика танловида ғолиб бўлдим. Шу йили «Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими аълочиси» кўкрак нишони билан тақдирландим.

Ҳаётимдаги энг унтуилмас вокеа эса 2007 йилда рўй берди. Мен муҳтарам Президентимиз билан бевосита учрашиш баҳтига муссар бўлдим. Тошкент вилояти фаоллари йигилишида сўзга чиқиб, Юртбошимизга барча ёш ўқитувчилар, зиёлилар, ёшлар номидан таълим соҳасида амалга оширилаётган ислоҳотлар, яратилаётган шароитлар учун миннатдорлик изхор этдим.

Айни пайтда мен коллеж директори сифатида бўлғуси кадрларнинг сифат даражасига, касбий тайёргарлигига кўпроқ эътибор қаратяпман. Албатта, бу йўлда ҳали кўп нарсаларни ўрганишим, тажриба орттиришим керак. Лекин давлатимиз томонидан бизга шу қадар юксак ишонч билдирилаётган экан, Ватанимиз равнаки йўлида ҳар канча меҳнат килсак арзиди.

Науын иулида ҳар қанча мөхнат құлсак арзиди.

Обод турмуш иилида ниятларимиз бундан-да улуф. Коллежимизни тумандаги эң обод мас-канлардан бирига айлантиришни мақсад қилиб күйдик. Хозир коллежимиз худудида 310 туп арча күчати экилди. Баҳор ойларида яна икки минг туп ҳар хил күчатлар әкишни режалаштирганымиз. Токи колледж ёшларга нафақат таълимтарбия, балки маънавий қувват берадиган даргохга ҳам айлансын.

Азиз КҮШБОЕВ,
Оқкүрғон ижтимоий-иктисодиёт ва хизмат
кўрсатиш касб-хунар коллежи директори,
«Ўзбекистон белгиси» кўкрак нишони соҳиби

Сардор Муллажонов фотоколлажи

Иқтисодиётында инновацион таражы

Г.В.Плеханов номидаги Россия иқтисодиёт университетининг Тошкент шаҳридаги филиалида 26-хадаро Плеханов ўқишилари тацкил этилди.

Мазкур нуфузли ил-мий-амалий анжуман юртимизда 1997 йилдан бүён үтказиб келинмоқ да. Унинг асосий мақса-ди жаҳон иқтисодиёти ҳамда миллий иқтисоди-ётларда рўй бераётган ўзгаришларни, юртимиз-да иқтисодиёт соҳаси ва унинг қатор тармоқлари-нинг ривожланиш дина-микасини таҳлил этиш, бизнес мухитини янада ривожлантириш, шунингдек, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари фаолияти-

ни такомиллаштиришга оид амалий таклифлар-ни ишлаб чиқишдан иборат.

Халқаро анжуман ўз ичига қамраб олган мавзулар кўлами анча кенг. Жорий йилда халқаро Плексанов ўқишилари доирасида жаҳон иқтисодиётининг буғунги ҳолатидан тортиб миллий иқтисодиётлардаги инновацион тараққиёт, меҳнат бозори ва ижтимоий сиёсат, молия-банк ва молия-кредит тизимлари, тадбиркорлик фаолияти, аграр сектори

ва ишлаб чиқариш соҳасини ривожлантириш каби мавзулар муҳокама этилди. Алоҳида ургу иқтисодий фан ва таълимга инновацияларни жорий этиш, уларнинг ўзаро интеграциясини кучайтириш, иқтисодий илм-фандаги янги муаммоларни кўтариб чиқиш ва ечимини топиш масалаларига қаратилди.

рок этиб, иқтисодиётнинг долзарб масалалари бўйича фикр алмалиш, ўз тақлифларини билдириш имконига эга, — дейди Г.В.Плексанов номидаги Россия иқтисодиёт университетининг Тошкент шаҳридаги филиали директори Қаландар Абдураҳмонов. — Бежиз эмаски, Плексанов ўқишларининг иккинчи куни айнан ёшлар илмий-амалий конференцияси сифатида ташкил этилди. Қолаверса, анжумангабир қатор хорижий давлатларнинг дипломатик корпус вакилларини ҳам тақлиф этдик.

(Давоми 2-бетда)

Мұхомада етакчилар фаолияти

Мамлакатимиздеги барча олий таълим муассасаларида «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатининг бошлангич ташкилотлари ташкил этилган. Афсуски, барча бошлангич ташкилотлар етакчиларининг фаолиятини қониқарли деб бўлмайди. Улар орасида номигагина сайдланган, ўз маъсумиятини тўлақонли англаб етмаётганлар ҳам йўқ эмас.

Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, Ўрта маҳсус, касб-хунар таълими маркази ва «Камолот» ЁИХ Марказий Кенгашиниң «Ўзбекистон «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатининг олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими муассасаларидаги бошлангич ташкилотлари фаолиятини янада тақомиллаштириш тўғрисида»ги кўшма қарори эса, бундай камчиликларни бартараф этишга қаратилган. Ҳаракатнинг Тошкент шаҳар кенгаши қарор ижросини таъминлаш ва бошлангич ташкилотлар етакчиларининг билими, дунёкараши, вазифасига бўлган масъулиятини ошириш мақсадида маҳсус ўқув семинарини ўтказмоқда. «Камолот» ЁИХ Марказий Кенгаши қошидаги «Етакчи» ёшлар марказида олиб боридаётган ушбу семинарда пойтахтимиздаги 32 та олий таълим муассасасидаги бошлангич ташкилотлар етакчилари иштирок этмоқда.

Жорий йилнинг 31 январида бошланган семинарнинг биринчи кунида бошлангич ташкилотлар етакчиларига «Камолот» ЁИХ мақсад ва вазифалари, Ҳаракат тизимларида ишни жамоавий асосда юритиш, бошлангич ташкилот кенгаши ва унинг ваколатлари, «Камолот» стипендияси ва «Камолот» таълим гранти танловларини ташкил этиш ҳамда ўтказиш механизми тўғрисида маълумотлар берилиб, ўкув машгулотлари олиб борилди. Аслида, ушбу мавзуларни ҳар бир етакчи бошлангич ташкилот етакчиси этиб сайлангандан билиши зарур. Бирор ҳар ким ҳар хил тушунчага эга. Бундай семинарларда эса, тушунчалар умумлаштирилиб, қилинаётган ва қилиниши зарур бўлган ишлар муҳокама этилади, таклифлар билдирилади. Бу янги сайланган етакчилар учун ҳақиқий билим ва тажриба майдони хисобланади. Муҳиддин Нуриддинов ҳам шундай етакчилардан. У 2012 йил

сўнгидаги Тошкент шаҳрида Сингапур менежментни ривожлантириш институтида ташкил этилган бошлангич ташкилотга етакчи этиб сайланди.

Мактаб ва коллежда «Камолот»нинг турли йўналишларида фаолият юритганим боис, бошлангич ташкилот етакчиси сифатида ишлashing қийинчилик тудирмаяти, — дейди Муҳиддин Нуриддинов.

Ушбу семинар янги сайланган етакчилар учун яхши кўмакчи бўлади. Кўпинча ички тадбирлар билан чекланиб юляпмиз. Шунинг учун бошка институтлар билан ҳамкорликда янги лойиҳаларни амалга оширишимиз зарур, деб ўйлайман. Ўзаро ҳамкорликни кучайтирасак, ҳам тажриба алмашамиз, ҳам қизиқарли ва оммабоп лойиҳаларни ўткашиб мумкин. Биз Тошкент ҳалқаро Вестминстер университети ва Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети билан ҳамкорликда талаба тенгдошларимизнинг аклий салоҳиятини оширишга қаратилган «Дебат» клуби ва нотиклик санъати тўғараги фаолиятини яхшилашга интияпмиз. Институтимизда ашула айтишга ва бастикорликка қизиқувчи ёшлар кўп. Шу боис «Талант-шоу» дастурини ўтказиш ниятидамиз. Семинар

«Kamolot» loyihalari

давомида яна кўплаб лойиҳаларни ўйлаб топамиз.

Ёшлар сиёсатини амалга ошириш, ҳарбий талабалар билан ишлаш ҳам етакчилар зиммасида. Семинарнинг иккинчи куни соҳа мутахассислари бошлангич ташкилотлар етакчилари учун «Ҳарбий кисмлар тавсияномаси билан ўқишига қабул қилинган талабалар билан ишлашнинг самарали усуслари», «Ўзбекистон Республикасида ёшлар сиёсатини амалга оширишнинг долзарб масалалари» ҳамда «Ёшлар билан ишлашнинг психологияк йўллари» каби мавзулардаги маърузалари билан қатнашди. Мутахассисларнинг бундай маърузалари етакчиларнинг билим-тажрибасини янада оширишга хизмат қиласди. Бу ҳақда Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти бошлангич ташкилоти етакчиси Тўлқин Жўраев шундай деди:

Семинарда етакчи учун зарур бўлган маълумотларни оляпмиз. Бу эса, келгуси иш фаолиятимизни самарали ташкил этишга хизмат қиласди. Айниска, ёшлар билан ишлashingдаги психологик йўллар маъруzasи менда катта қизиқиш ўйфотди. Чунки ҳар соат, ҳар куни ёшлар билан ишлаймиз. Бунда инсон психологиясини билиш мухим аҳамиятга эга. Семинарда бошка етакчилар билан мулоқотда бўлиб, билим ва тажрибалар алмашяпмиз, янги лойиҳаларни ҳамда бошлангич ташкилотлар фаолият самарадорлигини оширишга қаратилган таклифлар муҳокама этиляпти.

Бугун ушбу семинарнинг охирги куни. Унда «Камолот» ЁИХ томонидан олий таълим муассасаларида амалга ошириладиган лойиҳалар, бошлангич ташкилотнинг намунаий иш режаси ишлаб чиқилади. Шунингдек, семинар иштирокчиларига гувоҳнома топширилиб, фаол иштирок этган бошлангич ташкилотлар етакчилари тақдирланади.

**Рустам ЮСУПОВ,
«Turkiston» мухбири.
Сардор Муллахонов
олган сурат**

Қарши муҳандислик иқтисодиёт институтида битирувчилар орасида тадбиркорлик фаолиятини бошламоқчи бўлган талабалар учун «Ёш тадбиркор — тараққиёт пойдевори» мавзууда семинар-тренинг ташкил этилди. «Камолот» ЁИХ вилоят кенгаши ташаббуси билан амалга оширилган ушбу семинарда вилоят савдо-саноат палатаси, Марказий банкнинг вилоят бош бошқармаси, вилоят «Қишлоқ қурилишбанк» ОАТБ, вилоят «Ипотекабанк» АТИБ, вилоят «Агробанк» ОАТБ, вилоят «Микрокредитбанк» ОАТБнинг маъсул ходимлари қатнашди.

Яхши бизнес режалар тавсия этилди

Семинар аввалида Ҳаракатнинг вилоят кенгаши қошидаги «Ёш тадбиркор» консультатив маркази раҳбари Маҳлиё Абдураҳмонова ўтган йилда ҳамкор ташкилотлар билан биргаликда имзоланган битиммларга асосан, ёш тадбиркорларга кўрсатилган амалий ёрдам ва ажратилаётган имтиёзли кредитлар тўғрисида талабаларга маълумот берди. Сўнгра тадбиркорлик фаолиятини бошлашда фойдаланиладиган қонуний-меъёрий ҳужжатлар тўғрисидаги маълумотлар слайд ва кўргазмали воситалар ёрдамида тушунтириб ўтилди.

Семинар сўнгидаги иштирокчилар орасидан тадбиркорлик фаолиятини бошламоқчи бўлган ёшларга амалий ёрдам кўрсатиш мақсадида уларнинг рўйхати шакллантирилди.

Вилоядта ёшлар билан бирга, хотин-қизларни ҳам тадбиркорликка кенг жалб этиш борасида қатор учрашувлар ўтказилмоқда. Шундай тадбирлардан бирни Қарши шаҳридаги «Кунчиқар» маҳалласида бўлиб ўтди. «Тадбиркорлик — обод турмуш гарови» деб номланган давра сұхбатида «Камолот» ЁИХ, тижорат банклари ходимлари иштирок этди. Тадбирда тадбиркорлик билан шуғулланиш истагида бўлган хотин-қизларнинг бизнес режалари тайёрланиб, «Микрокредитбанк» ОАТБ Қарши шаҳар филиалига имтиёзли кредитлар бериш учун тақдим этилди.

**Акрамжон САФАРОВ,
ЎзМУ талабаси**

ларни янада чукурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясида белгиланган устувор масалалар юзасидан фикр алмашиди.

Анжуман сўнгидаги шўйбаларда тўплантан таклифлар жамланиб, 26-халқаро Плеханов ўқишларининг якуний резолюцияси қабул қилинди. Халқаро анжуманга тақдим этилган энг яхши тезислар муаллифлари фахрий дипломлар билан тақдирланди.

* * *

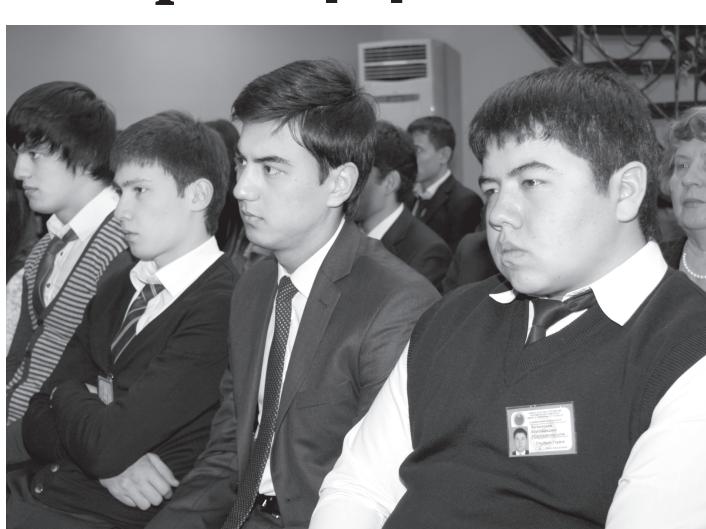
Г.В.Плеханов номидаги Россия иқтисодиёт университети иқтисодиётнинг кенг тармоқлари учун замонавий кадрлар: иқтисодчилар, молиячилар, топ-менежерлар, давлат идоралари ва йирик хусусий корхоналар учун маркетологлар тайёрловчи нуфузли таълим муассаси хисобланади. Тошкент шаҳрида университет филиали 1995 йилда очилган. Ҳозир бу ерда уча факультет фаолият кўрсатмоқда. Шу кунгача Г.В.Плеханов номидаги Россия иқтисодиёт университетининг Тошкент шаҳридаги филиалини 2300 нафарга яқин талаба ва магистр тамомлади.

**Наргиза БАХОДИРОВА,
«Turkiston» мухбири**

Иқтисодиётда инновацион таракқиёт

(Давоми,
боши 1-бетда)

Анжуман ялпи мажлиси йиғилишида Россия иқтисодиёт университетининг проректори, профессор Анатолий Шишкин, Россия Федерациясининг Ўзбекистондаги фавкулодда ва мухтор элчиси жаноб Владимир Тюрденев, Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси раиси Алишер Шайхов, Фанлар академияси академиги Сайдарор Ғуломов ва бошқалар сўзга чиқиши. Йигилишда, шунингдек, вазирлик ва идоралар раҳбарлари, Малайзия, Индонезия ва Хитой Халқ Республикасининг мамлакатимиздаги элчилари, таникли иқтисодчи олимлар ва мутахассислар иштирок этишли. Таъкидланганидек, жаҳон иқтисодиёти мураккаб даврни бошидан кечираётган айни пайтда мамлакатлар олдида мустақил тараққиёт йўлинни белгилаш, ички

лотга нисбатан 16 фойиздан ошмайди) сақланиб, бу кўрсаткич халқаро мезонлар бўйича ўткачадан кам деб баҳоланмоқда.

Халқаро илмий-амалий анжуман ўз ишини олтига шўйбада давлатимиз қарз ҳажмининг улуши нисбатан паст даражада (ялпи ички маҳсуз

ва мутахассислар олиб боришиди. Ҳар бир шўйба доирасида анжуман иштирокчилари ҳозирги даврнинг долзарб иқтисодий муаммолари, Президентимиз Ислом Каримов томонидан илгари сурилган Мамлакатимизда демократик ислоҳот-

Ҳар бир дақиқаси эсда қолди

Мамлакатимизда оила деган тушунча юксак қадрланиб, муқаддас даргоҳ сифатида улуғланмоқда. Олий таълим муассасаларида маънавият кунларининг ўтказилиши эса, ёшлар маънавиятини оширишга қаратилган. Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университетида ташкил этилган «Кўнгиллар обод бўлсин» мавзуидаги маънавий-маърифий тадбир ҳам талабаларнинг маънавий оламини бойитишига, эзгулик сари етаклашга қаратилди. «Камолот» ЁИХ Марказий Кенгаши ва Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси ҳамкорлигига ўтказилган ушбу тадбирда Олий Мажлис Сенати аъзоси, Ўзбекистон халқ шоири Иқбол Мирзо, «Камолот» ЁИХ Марказий Кенгаши раисининг биринчи ўринbosari Феруза Мухаммаджонова, университет ўқитувчилари, ёш ижодкор ва талабалар қатнашди.

Тадбирни Тошкент давлат педагогика университетининг маънавий-ахлоқий ва тарбия ишлари бўйича проректори Одина Жамолдинова кириш сўзи билан очиб, Обод турмуш иили муносабати билан ташкил этилган ушбу тадбир ҳақида

тўхталиб ўтди. Шундан сўнг университетнинг ўзбек адабиёти кафедраси доценти Ислом Ёкубов «Иходнинг сирли олами» мавзууда бугунги ўзбек шеъриятининг жозибаси ва унда Иқбол Мирзо шеъриятини ҳўрни ҳақида сўз юритди.

Тадбирда Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг «Иход» фонди томонидан олиб борилаётган ижобий ишлар таъкидланниб, йигирма минг нусхада чоп этилган ёш ижодкорларнинг биринчи китоби тақдимоти бўлиб ўтди ҳамда уларнинг ижод намуналаридан тингланди. Ўзбекистон халқ шоири Иқбол Мирзо ўқиган шеърлар тадбир иштироқчиларида катта қизиқиш уйғотди. Адабиётга, шеъриятга ошно талабаларнинг шоирга жўр бўлиб қўшилиши тадбирга янада кўтаринкилик бағишилади.

— Ўтган иили Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг «Иход» фонди кўмагида «Кўзларимдаги дунё» номли илк китобимни чиқардим, — дейди Ўзбекистон миллий университети журналистика факультети магистранти Бобур Элмурадов. — Йигирма минг нусхада чоп этилган ушбу

тўпламга Ватан, она, табиат, севги-муҳаббат, ёшлиқ каби мавзуларда олтмишта шеърим киритилган. «Иход» фондининг мен каби ёш ижодкорларга кўрсатаётган бундай амалий кўмагидан миннатдорман. Бугунги учрашув эса, ижодкорлар сафини янада кенгайтиради.

Тадбир давомида «Камолот» ЁИХ Марказий Кенгаши раисининг биринчи ўринbosari Феруза Мухаммаджонова Ҳаракат томонидан ёш истеъодларни кўллаб-куватлаш борасида олиб борилаётган ишлар хусусида тўхталиб, Мустаҳкам оила иилида Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси билан ҳамкорлиқда «Оила — менинг кутлуг бофим» номли ёш истеъодларнинг шеърий тўплами нашр этилганини айтди ва унга киритилган ёш шоир Рустам Мирвоҳиднинг «Илтимос, суннман!» шеърини ўқиб эшиттириди.

— «Оила — менинг кутлуг бо-

гим» номли ёшлар баёзига «Ватан», «Ўзим ҳақимда» номли шеърларим киритилган, — дейди Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети талабаси Кумуш Усарова. — Шеърий тўпламдан Республикалистинг турли ҳудудларида ижод қилаётган ўтизга яқин тенгдошиминг шеърлари ўрин олган. Биз, ёш ижодкорларни кўллаб-куватлаётган Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси ва «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатидан мамнумиз.

Тадбир Шуҳрат Дарё ижорасидаги куй-кўшиқ ва талабаларнинг «Ёшлиқ — муҳаббат фасли» номли шеърий композициясига уланиб кетди. Эзгуликни мадҳ этувчи бундай тадбирлар кўнгилларни обод эта-ди. Обод кўнгиллар эса эзгулик уруғини ёйишга хизмат қиласи.

Рустам ЮСУПОВ,
«Turkiston» мухбири

Тенгдошлар ишончини қозонган етакчи

Сурхондарёлик Шерзод Суюновни вилоятдаги фаол тенгдошлари яхши танийди. Ҳаракатнинг вилоят кенгашидагилардан у ҳақда сўрасангиз ҳам фақат яхши фикрларни эшитасиз. Сабаби, ўн уч ёшида «Камалак» болалар ташкилотига аъзоликка қабул қилинган Шерзод ташаббускорлиги ва жамоат ишларидаги фаоллиги билан ўша пайтларда ўтқазар, тенгдошлари орасида ўтизди. Денов туманинг 17-давлат ихтисослаштирилган мактаб-интернатида ўқиб юрган кезларида ҳам дарсдан бўш вақтини Ҳаракатнинг туман кенгаши қошидаги турли тўгаракларда ўтқазар, тенгдошлари орасида бўлиш, улар билан фикрлашиш, муаммолари ечимини биргаликда излаш Шерзод учун мароқли машғулот эди.

Йиллар инсонни тоблаши рост. «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати фаолиятида кўп йиллик иштироки Шерзода тенгдошлари билан ишлар санъатини ўргатди. У ўзининг Ҳаракат тадбирларидаги фаоллиги билан чекланиб қолишини истамади. Энди Шерзодни «Келажак овози» ёшлар ташабbuslari марказида ҳам тез-тез учратиш мумкин эди. Бир неча йил ўтиб, вилоятдаги Иқтидорли ёшлар кенгашига етакчи сайлаш зарурати пайдо бўлганида, тенгдошлари иккимизни унинг номзодини кўрсатиши. Шундан бўйн йигирма ёшли етакчи тенгкурлари орасида.

Етакчининг нималар билан машғул-

лиги, ёшлар орасидаги фаолиятига қизиқиб, Шерзодга бир неча саволлар бердик.

— Фаолиятимиз мақсади тенгдошларимизни ўйлантираётган муаммолар ечимига, уларни соғлом турмуш тарзига ундаш, маънавий-маърифий тадбирлар ёрдамида дунёкараши кенгайишига кўмаклашиш каби бир қанча ёшлар масалаларига йўналтирилган. Бу мақсаддан оғишмай иш олиб боришга ҳаракат киляпмиз, — деди Шерзод Суюнов. — Яқинда «Ёшлиқ — ёшларга» акциясини ўтказдик. Унинг доирасида вилоятимиздаги ўн олтита ўрта маҳсус таълим мас-канида ўн олти мавзуда семинар-тренинглар ташкил этдик. Бизни куонтиргани машғулотлар сўнгиди ёшлар бизга миннатдорлик билдириб, шундай тадбирларни тез-тез ўтказишимишини сўрашди.

Айни пайтда Шерзод Суюнов Термиз давлат университети талабаси. 2011 йилдан «Келажак овози» ЁТМ вилоят бўлими менежери. Иқтидори, жамоат ишларидаги фаоллиги боис, 2011-2012, 2012-2013 ўкув йилларида изма-из иккимарта «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» ва «Мехр нури» жамғармаларининг «Таълим грантлари» дастури голиби бўлди.

Ёшлиқ шихоати кўп ишга қодир. Фақат бу қудратини айримлар сезмайди ёки ўндан яхши фойдаланмайди. Шерзод бундан мустасно. У доим янги ташабbuslari иштиёқи билан яшайди.

Хайриддин МУРОД,
«Turkiston» мухбири

Республика «Мехр ва муруват» жамоат фонди бошқарув кенгашининг 2012 йил 17 ноябрдаги бўйруғига асосан, 2012-2013 ўкув йилидан бошлаб академик лицей ва касб-хунар коллажларининг 3-босқичида таҳсил олаётган кам таъминланган оилаларнинг иқтидорли фарзандларини ва ногирон болаларни моддий қўллаб-куватлаш мақсадида «Мехр ва муруват» фонди стипендияси жорий этилган эди.

Янги стипендиянинг илк фолиби

Ушбу стипендия бир ўкув йили давомида (сентябрь-июнь ойларида) ҳар ой юз минг сўм миқдорида белгиланган. У «Мехр ва муруват» жамоат фондининг худудий филиаллари томонидан ҳар бир худуддан аъло баҳоларга ўқийдиган, ижодий фаолият билан шуғулланадиган, бошқаларга намуна ва ибрат кўрсата оладиган 3-курсда ўқийдиган жами ўн тўрт нафар ўкувчига берилади. Навоий вилояти ўрта маҳсус, касб-хунар таълими бошқармаси ҳамда Республика «Мехр ва муруват» фонди вилоят филиали ҳамкорлигига Навбаҳор қишлоқ хўжалиги ва хизмат кўрсатиш касб-хунар коллежида ташкил этилган «Иқтидорли ёшлиқ — келажакимиз пойдевори» мавзуудаги тадбирда «Мехр ва муруват» фонди стипендиясининг вилоят голиби аниқланди. Унга кўра, Навбаҳор қишлоқ хўжалиги касб-хунар коллежининг 3-босқич ўкувчиси Аслиддин Маматов энг юқори балл тўплаб, 2012-2013 ўкув йилининг сентябрь, октябрь, ноябрь, декабрь ойларида тўлаб бориладиган тўрт юз минг сўм стипендиясини қўлга киритди ва фахрий ёрлиқ билан тақдирланди.

Азизжон ҚОСИМОВ,
Республика «Мехр ва муруват» фонди
Навоий вилоят филиали директори

Қўштепа агросанаот касб-хунар коллажи 615 ўринга мўлжалланган бўлиб, айни кунда бу ерда 1 минг 57 нафар ўкувчи беш йўналишда таълим олади. Коллеж педагогик жамоасининг асосий қисмини ёш ўқитувчилар ташкил этиади. Уларнинг ўз фанлари бўйича билимларини мустаҳкамлаш, педагогик тажрибаларини ошириш мақсадида устоз-шогирд мактаби ташкил этилган. Ёш ўқитувчиларга математика фанидан Ортиғали Ибрагимов, физика бўйича Набижон Мирзаев, Юлдузхон Шокирова ва биолог Мавлудаҳон Саминова каби устозлар ўз билим ва тажрибаларини ўртоқлашишти.

Нодиржон ЮСУПОВ,
«Turkiston» мухбири

СУРАТДА: тажрибали устоз, математик Ортиғали Ибрагимов ёш ўқитувчилар билан ўз тажрибаларини ўртоқлашишти.

Қўли гул бегоимлар

«Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Бухоро вилояти кенгаши қошида фаолият юритаётган «Ёшлар ижтимоий хизматлари» марказидаги «Ёш оила» тикиш-бичиш тўгараги қизикувчан қизлар ва ёш уй бекаларининг севимли масканига айланган. Қўли гул тикувчилар, изланувчан, ижодкор, янги мода яратувчи дизайннерлар, абрбанд (атлас, шойи каби матоларга гул солиши санъати) усталари тайёрлаб бертаётган тўгаракка келсангиз, кўнглингиз яйрайди.

Изланишдан чарчамайдиган қизлар уч ой деганда тикиш-бичиш сирларини ўрганиб, кўнглингиздагидек лиbosларни тайёрлаб бера оладиган хунар эгаси бўлиб етишади. Бир неча турдаги замонавий механик ва электрон тикув дастгоҳлари, компьютер тикув машинаси, шунингдек, электрон тикув-нусхалаш ва пардозлаш машиналарининг мавжудлиги машгулотларнинг янада қизиқарли ва тезкор кечишини таъминламоқда. Тўгарак жойлашган хона замонавий мебеллар, техник ускуналар билан жиҳозланган.

— Марказга келаётган ҳар бир қиз ва ёш келинчак ўз ишидан, ўргангандаридан кўнгли тўлсин, деймиз, — дейди биз билан сұхбатда тўгарак раҳбари Феруза Маменова. — Чунки улар бу ерга катта умид билан, хунар ўрганай, деб келаяпти. Уларнинг кўзлаган мақсадларига эришиши учун кўлдан келганча ҳаракат қиласяпмиз. Улар тўгарагимизда абр-

банд, моделлаштириш, лойихалаш, замонавий элита пардалар тикиш, безак ишлари бўйича моҳир усталар бўлиб етишадилар.

Тўгаракнинг фаол аъзоларидан Бодом Камолова, Мафтұна Рўзиева, Фарангиз Сатторова, Гулшан Раҳмонова каби қизлар келгусида ўз касбу корларининг моҳир усталари бўлиб етишишларига шубҳа йўқ. Бундан ташқари, тўгаракнинг кўплаб аъзолари дизайннерлик ва лойихалаш йўналишлари бўйича республика танловларида муносиб ўринларга сазовор бўлаётгани ҳам эътиборга молик. Қизларнинг ҳамжиҳатлилиги билан болалар ва меҳрибонлик уйларида тарбияланаётганлар, имконияти чекланган ёшлар, кўп болали оила фарзандлари учун беминнат кийим-кечаклар тикиб етказилмоқда.

Тўгаракда мавжуд беш йўналишда ўртача йигирма беш нафардан аъзолар тўпланишини

назарда тутадиган бўлсак, ушбу маскандан ҳар уч ойда бир юз йигирма беш, бир йилда эса беш юз нафар касб-кор эгаси етишиб чиқади. Яқинда мазкур тўгарак фаолиятидаги ижобий натижалар самараси ўлароқ, Бухоро туризм касб-хунар коллежи билан шартнома тузилди. Унга кўра, колледжнинг бир гурӯх ўкувчилари амалий машгулотларни шу ерда ўтказадиган бўлишиди.

Бу, албатта, «Ёшлар ижтимоий хизматлари» маркази қошида ташкил этилган «Ёш

оила» тикиш-бичиш тўгаракнинг жамият ривожига кўшиб келаётган катта ҳиссасидир. Яқинда мазкур тўгарак йўналишларига кўшимча равишда «Ибратли бека» маслаҳат-мунозара клуби фаолияти ҳам йўлга кўйилди. Бунда оила қуриш остоносида турган қизлар қайноналар, мутахассису руҳиятшунослар билан учрашиб, ўзбекона урф-одат ва удумлар, қайнона-келин муносабатлари, мустаҳкам оила қуриш борасида маслаҳатлар

олишиди. «Ибратли бека» қизларни келинликка, келинларни эса оналикка тайёрлашнинг мўътабар даргоҳи бўлиб қолишига ишонамиз.

Ёш авлод камолоти, қизларнинг жамиятдаги, оиласидаги ўрнини юксалтириш мақсадиди илгари сурган мазкур тўгарак Ҳаракат атрофида ёшларни янада жисплаштириш ўйлидаги муносиб саъ-ҳарарат мевасидир.

**Лайло ҲАЙТОВА,
«Turkiston» мухбири**

Интеграциялашувда муҳим қадам

Жаҳон миёсига глобализация ва интеграция жараёнлари давом этмоқда. Бу эса, ўз навбатида, барча соҳаларга таъсир кўрсатиб, жаҳон иқтисодиётини ривожлантиришга имкон яратади. Демак, айни пайтда хорижий тилларнинг аҳамияти тобора ортиб бораётгани ҳақида ҳам гапириш мумкин. Хорижий тилларни ўрганиш шу тилда сўзлашувчи халқларнинг урф-одатлари, анъана ва маросимлари, мамлакат географияси, ташқи ва ички сиёсати, тарихини ўргатиш вазифаларини ҳам қамраб олади.

Мамлакатимизда хорижий тилларни ўқитиш ва ўрганишга жиддий эътибор берилмоқда. Бу борада хукуматимиз, шунингдек, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг бир қатор қарорлари қабул қилинган. Уларга биноан, ўқитилаётган фанлар бўйича намунавий дастурлар тузилиб, тажриба-синов учун таълим мусассаларига тарқатилди, бундан ташқари, хорижий тилларни ўқитиш жараёнига масофали таълим, интерфаол таълим, инновацион технологиялар ва бошқа янги педагогик технологиялар жорий этилмоқда.

Тошкент давлат юридик институтида ҳам хорижий тилларни ўқитиш ва ўргатишга асосий эътибор қаратилган. Хорижий тиллар кафедраси томонидан ишлаб чиқилган намунавий дастур лойиҳаси ҳозир Республика музассаларида тажриба-синовдан ўтказилмоқда. Таълим жараёни мазкур ишчи дастур асосида олиб

борилиб, талабалар керакли дарслерни ва ўқув қўлланималар билан тўлиқ таъминланган. Шунингдек, талабаларнинг мустақил ишларини мақсадли ва тўғри ташкил этиш учун методик кўрсатмалар ишлаб чиқилган. Институтнинг ўзида лингелефон кабинети ташкил этилиб, унда юқори малакали профессор-ўқитувчилар томонидан машгулотлар ўтказиб борилади.

Тошкент давлат юридик институтида талабаларнинг хорижий тилларни ўрганиш бўйича қизиқишиларини ҳисобга олган ҳолда иқтидорли талабалардан иборат беш гурӯх ташкил этилган. Булар — тил ва маданият, таржима назарияси ва амалиёти, мамлакатшунослик, халқаро сертификатлар ва олимпиада гурӯхлари. Жорий ўқув йилда тил ва маданият, мамлакатшунослик йўналишлари бўйича гурӯх аъзолари томонидан бир нечта тақдимотлар тайёрланиб, талабаларга намойиш этилди.

Таржима назарияси ва амалиёти гурӯхи томонидан эса бир қанча адабиётлар инглиз тилидан ўзбек тилига таржима қилинди.

Хозирга қадар институтимиздан йигирма нафардан зиёд талаба IELTS, TOEFL тестларида муввафқиятли ўтиб, халқаро сертификатларга эга бўлишид. Шунингдек, сўнгги йилларда талабаларимиз инглиз ва немис тилларидан республика фан олимпиадасида муввафқиятли қатнашиб, фахрли ўринларни эгаллашмоқда.

Жорий йилда қабул қилинган Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Чет тилларни ўрганиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорида мамлакатимиз таълим тизимида хорижий тилларни ўқитишга қаратилган бир қатор музҳим вазифалар белгилаб берилди. Уларни ўз вақтида сифатли ва тўлиқ бажариш юртимизда рақобатбардош замонавий кадрларни тайёрлаш жараёнига ижобий таъсир кўрсатади, албатта.

**Т. САТТОРОВ,
Тошкент давлат юридик
институти хорижий тиллар
кафедраси мудири,
профессор.
Т. АКОБИРОВА,
кафедра доценти**

Ёшлигидан кўча-кўйда, ойнаи жаҳон орқали ҳарбийларни кўрган Элмуроднинг улрага ҳаваси келиб: «Катта бўлсам, мен ҳам ҳарбий бўламан», деб қўярди ўзига-ўзи. Улгайгани сари эл-юрт, яқинларини ҳимоя қилиш, тинчлик, осойиштаклини сақлаш унинг йигитлик бурчи эканлигини англаб борарди. Ўз орзузи йўлида офишмай ҳаракат қилди.

Лафзи ҳалол, мақсади олий

Бундан ўн йил аввал — 2003 йилда Элмурод Сурхондарё вилоятининг Узун туманига ҳарбий хизматни ўташ учун жўнаб кетган эди. Бу — унинг орзузи йўлида илк қадам бўлди. Орадан бир йил ўтиб, хизмат муддати якунига етган бўлса-да, хизмат давомидаги дадиллиги, лафзи ҳалол, мақсади олийлиги ҳисобга олиниб, имтиёз асосида қисмда ишлашга олиб қолинди. Ҳарбий билимларини, кўниқмаларини янада мустаҳкамлаш мақсадида Сержантлар мактабида таҳсил олди. Бугун у Термиз шаҳрида ишлаб келмоқда.

Фарзандлари эл осойиштаклиги йўлида камарбасталигидан қалблари фахрға тўлган ота-онаси — Янгиқўргон туманининг Навқент қишлоғида яшовчи Қозоқжон ва Мавлудаҳон ўғилларининг тансиҳатлиги учун доимо дуодалар.

— Ўглим эл-юрт олдида юзимизни ёруғ қилганидан гуруранаман, албатта, — дейди Қозоқжон Бурҳонов.

**Камола ЖУРАБОЕВА,
Наманган вилояти**

Биз ўз фарзандларимизнинг бахту саодатини, иқболи ва камолини кўришни истар эканмиз, нафақат оиласадаги, балки маҳалла-кўйдаги одамларнинг хатти-ҳаракати ҳам боланинг шаклланиб келаётган соф қалби ва онгига қандай таъсир кўрсатиши ҳақида доимо ўйлашимиз, бу масалада зиммамиизда қандай улкан масъулият борлигини унутмаслигимиз зарур.

**Ислом Каримов
(«Юксак маънавият — енгилмас куч» китобидан)**

Юракка ўл қаерда?

Тилимизда мавжуд, гапириш ҳам мумкин бўлса-да, аммо айтишга тилинг боравермайдиган сўзлар бўлади. Масалан, аёлнинг бемеҳрлиги, отанинг шафқатсизлиги ҳақида гапириш жуда қийин. Бу юрак-юрагимизга сингиб кетган тушунча ва қадриятларга зид бўлгани учун ҳам шундайдир. Худди шу сингари болалар жиноятилиги, ҳукуқбузарлиги ҳақида гап кетганда ҳам ичингда нимадир «чим» этиб оғрийди. Болалардан, ҳали қўнгли тоза ўспиринлардан бундай ишларни кутмайсан, одам. Аммо афсуски, гоҳ-гоҳида ана шундай қўнгилсиз гаплар қулоққа чалинади. Йўқ, бундай ёшда одам боласининг қўлидан ёвузлик келмайди. У ҳали дунёга бегубор кўз билан боқиши билади. Ҳаммани бирдай кўриш, яхши кўрса бирдай яхши кўришга қобил бўлади у. Лекин савол пайдо бўлади: нима учун у ўзининг болалик табиатига зид, дилхира ишларга кўл уради? Бунинг асл сабаблари нимада?

Қуида бу саволларга биргалиқда жавоб топишга уриниб кўрамиз.

ИНСОН ҚАЛБИГА ЭНГ ТЎФРИ ЙЎЛ

Менга Ернинг таянч нуқтасини кўрсатинг, мен уни кўлимда кўтариб тура оламан, деган экан алломалардан бири. Физика нуқтаи назаридан бу гапнинг ҳақиқат ёки муболаға эканини билмаймиз, лекин у жуда кўп мулоҳазаларга турти бўлган, бу аниқ. Ҳақиқат шуки, биз кўпинча «таянч нуқтани топиши» қийналамиз.

Президентимиз Ислом Каримовнинг «Юксак маънавият — енгилмас куч» китобида инсон қалбига йўл аввали тоълим-тарбиядан бошланади, деган ҳикматли сўз бор. Бу фикринг нечоғлик ҳақиқат эканлигини англаш учун жуда кўп ўйланиш шарт эмас, атрофга теран назар ташлашнинг ўзи кифоя.

Ўғли уч марта жиноят қилиб, жавобгарликка тортилган онанинг: «Ўғилгинамнинг айби йўқ эди», деганини эшитиб, ёшлиқ ҳиссисётларим билан ичимда фазабланганимни эслайман. Айби йўқ одам бир марта жавобгарликка тортилар, агар жуда «адолат йўқ экан», икки марта тортилар, бу ҳол учинчи марта бўлиши мумкинми, дея қизишганман. Бугун ўйлаб кўрсам, онанинг гали бениҳоя табиий, ҳар бир ҳарфи, ҳар бир товушигача оналийка йўғрилган экан. Муштипар аёл ўғлини жонидан ортиқ яхши кўргани билан, унга

ўзи, турмуш ўртоғи қандай тарбия берганини мулоҳаза қилиб кўрмагандай эди.

Бугун фарзандининг ким билан дўстлашаётгани, нима билан дўстлашаётганини, мактабда, кўчада, уйда нима билан машғул эканини аниқ биламан, деган ота-она бўлса, бундай ота-онага раҳмат айтиб, қўлини сиқиб қўйиш керак. Жамият орзу қилган инсонлар ана шундай оиласарда камол топаётган бўлади. Аммо энгига аллатувур лиboslarни ташлаб, кўча-кўйда тентираб юрадиган, соатлаб ўйин ўйнаб, интернет-кафеларни бой қилаётган ўсмир йигитчаларни, тиззаларни кўз-кўз қилиб, айрим «замонавий» опаларининг изидан бораётган сохта карашмали қизчаларни кўриб, улар униб-ўсаётган хонадонлардаги тарбиявий муҳитнинг соғломлигига шубҳа қиласан, киши.

Ўғил уйга тез-тез кеч келаётими — сергак ота-она бунинг сабабини дарҳол сурishi тиради. Болалик ва балоғат ёшининг ўртасида юзага келадиган руҳий-маънавий ўзгаришлар, ўсмирикка хос «гап уқмай колиш»лар, инжиқликлар, гоҳида бирданга юз кўрсатадиган пўртанаалар ақлли ота-оналарнинг этиборидан четда қолмайди. Аслидаку, аввало, яхши тарбия кўриб ўсган, зиёли ота-оналарнинг фарзандларидан но маъкул хатти-ҳаракатни кутиш ўзи тўғри эмасдай.

Зеро, уларнинг оиласарида барча инсоний фазилатларга, умумбашарий ва миллий қадриятларга ҳурмат руҳи устувор бўлади, албатта.

Мавзуга доир мулоҳаза. Гулноза Мамажонова, Намангандар мұхандислик-педагогика институти ижтимоий фанлар кафедраси ўқитувчиси: — Ўғли ё қизига қимматбаҳо телефон олиб берәётган ота-она унга етарли тарбия ҳам бера олиши керак. Умуман, бир инсоннинг вояга етиши жуда кўп омилларга боғлиқ. Мактаб, колледж, институт — бу тарбияни ривожлантирувчи масканлар, унинг пойдевори эса, оиласа қўйилади. Мени ҳайрон қолдирадигани айрим ота-оналар ишим кўп, вақтим кам, деб болаларга етарли вақт ажратмайди. Фарзанд ўзлигини англаб етганда, ўзининг шахсий қарашлари — бу қарашларнинг тўғри ёки нотўғри эканлиги бошқа масала — шаклланиб бўлганда бериладиган тарбияни бехуда уриниш деб баҳоласа бўлади. Ҳар қандай замонда, ҳар қандай шароитда ота-она болага етарли тўғри тарбия бериши шарт. Бу мамлакатимиз Конституциясида ҳам белгилаб қўйилган-ку.

БУРЧНИ ҲИС ҚИЛИШ

Ҳар биримизнинг ўзимизга яраша муаммоларимиз бор. Бу табиий. Уларсиз одам ҳеч нарсага интилмаган, бинобарин, «тироғидан сочи-

нинг учигача» ҳаракатсизлик касалига чалинган бўларди. Лекин бу одамни мутлақ худбинликка, фақат ўзининг манфаатини ўйлаб, бошқалар учун яшамаслик иллатига бошламаслиги керак. Зотан, одамзотга шундай неъматлар ато қилинганки, жила курса, унинг шукрини бажо келтириш учун ҳам ҳақиқий инсонлар ўзини жуда кўп нарсаларда бурчдор хис этадилар. Жумладан, камолот остонасида турган беғубор юракчалар, азиз қоракўзлар тарбиясида ҳам. Ана шу муқаддас бурч, масъулиятнинг меваси бўлган «Вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳукуқбузарликтарнинг профилактикаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг қонунига асосан, юрт тақдирига даҳлор ҳеч бир ташкилот ва ҳеч бир масъулиятли фуқаро бу шарафли бурчдан четда қолмаслиги керак. Бироқ амалда шундай бўляяптими? Афсуски, ҳамма жойда ҳам ушбу қонун ижроси етарли даражада таъминланаяпти, десак, ўзимизни ўзимиз алдаган бўламиш.

Конун фуқаролар, давлат органлари ва бошқа ташкилотлар олдиға масъулиятли вазифаларни кўяди. Ҳусусан, унинг 19-моддаси вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳукуқбузарликтарнинг профилактикаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг қонунида ҳам бу борада аниқ чора-тадбирлар белгилаб қўйилганки, унга амал қилиш билан ҳар биримиз нафақат ўзимизнинг фуқаролик бурчмизни, балки келажак авлод олдиғаги инсонийлик бурчмизни ҳам адо этган бўламиш.

Халқимизда, маҳалланг — ота-онанг, деган нақл бор. Бирорта ҳаракатинг маҳалланг эътиборидан четда қолмаслигини ўйлашнинг ўзи кишига бошқача масъулият юклайди. Бирор айб иш қилиб қўйсам, ота-онам нима дер экан, деган андиша билан улғайган одамларда маҳаллага нисбатан ҳам ана шундай ҳурмат-эътибор, андиша бўлади. Шунинг ўзи ҳам фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг роли нақадар катта эканини кўрсатади. Ҳўш, маҳаллалар вояга етмаганлар тарбиясида, улар томонидан содир этилиши мумкин бўлган ҳукуқбузарликтарнинг олдини олишда қандай чораларни кўрмоқдалар? Тошкент шаҳри Учтепа туманида жойлашган «Найман» маҳалла фуқаролар йигини раиси Олтиной Кенжабоева ўзининг маҳалласи мисолида бу ҳақда шундай дейди:

— Фарзандлар тарбиясида халқимизда ўзига хос йўл тутилади, — дейди Олтиной Кенжабоева. — Ёшлигимизда уйда ота-оналаримиз, акаларимиз олдида, кўча-кўйда маҳалладош бобо-бувила олдида ўзимизни яхши тутишга ҳаракат қиласарик. Кимдандир кичкина айб ўтса, хаттони тузатиш ва тақорламаслик учун катталарнинг уялтириши, нари борса, танбех бериши етарли бўларди. Чунки оқсоқол боболарнинг, нуроний момоларнинг салобати ҳам бор эди-да. Бугун маҳалламизда ана шундай соғлом муҳитни янада қарор топтиришга ҳаракат қиласяпмиз. Шундай ишлар бўлади

Bolning begonasi bo'lmaydi

ки, уларни ҳамкорликсиз, биргалиқдаги ҳаракатларсиз амалга ошириб бўлмайди. Шу маънода биз маҳалламизда ва туманимизда жойлашган мактабларда мунтазам рашида туман ички ишлар бўлими ходимлари, мактаб ўқитувчилари билан ҳамкорликда тушунтириш ишларни олиб борамиз. «Оила — маҳалла — мактаб» концепцияси асосида қилинаётган ишларда ота-оналар ҳам фаоллик кўрсатишмоқда.

Дарҳақиат, юқорида таъкидланган «Вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳукуқбузарликтарнинг профилактикаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг қонунига асосан, юрт тақдирига даҳлор ҳеч бир ташкилот ва ҳеч бир масъулиятли фуқаро бу шарафли бурчдан четда қолмаслиги керак. Бироқ амалда шундай бўляяптими? Афсуски, ҳамма жойда ҳам ушбу қонун ижроси етарли даражада таъминланаяпти, десак, ўзимизни ўзимиз алдаган бўламиш.

Атрофимизда битта бўлса ҳам ўзининг йўлини тополмай қийнаётган ўспирин, баднафс кимсаларнинг манфаати йўлида ўйинчоқ бўлаётган, нигоҳдан болалик маъсумлиги кетиб улгурмаган, балоғат ва болалик даври аро саргардон қизлар, муштадиллигидан пул, мол-дунё илинжида отонаси бағридан узоқларга кетаётган йигитчалар бор экан, биз зиммамиздаги вазифаларни ҳали бажаришга ўзимизни бурчли ҳисоблашмиз керак.

ҲЕЧ КИМ БЕГОНА ЭМАС

Профилактика, жиноятилик, ҳукуқбузарлик... Бу сўзларга негадир ҳамон «бегонасираб» қараш одатимиз бор. Жиноятиларни фош этиш ҳукуқни муҳофаза этивчи идораларнинг иши, бунга менинг даҳлим йўқ, профилактикани «Камолот» ўзига ҳамкор ташкилотлар билан бирга қиласерсин, мен «Камолот»чи эмасман, деганга ўхшаш фикр, тан олинг, кўпчилгимизнинг хаёлимиздаги гап. Ваҳоланки, биз ўзимиз ва ички ишлар идоралари, қонунни ҳимоя қўлувчи ташкилотлар билан бурчимиз, вазифамиз, масъулиятимизда муштарақлик бор эканини, иллатларни биз эмас, иллатлар бизни енгib бораверади.

Дунёни сув босса, балиқка не фам, деганларидек, мен бир оддий одам бўлсан, қўлимдан нима келарди, бир куни ўтаман-кетаман-да, дея муаммоларга қўл силтасангиз, билингки, сиз кечиришга лойик одам эмассиз. Замондошингиз кечиравар, яқин йўлдошингиз, улфатларнинг кечиравар, эҳтимол, аммо унтурманг, бу лоқайдликни келаёткан.

**Элмурод НИШОНОВ,
«Turkiston» мухбири**

— Ха, ўшанинг гапими? Ўзи нима, сўзи нима! Фирт ёлғончи-ку!..

Ёлғон ўлди. Унинг чин гаплари ёлғон билан қўша кўмилди. Энди у абадий соқовликка маҳкум.

Тўғри, ёлғоннинг ҳам жони бор. Аммо у вужудимиздагина яшайди. Инсонсиз ҳаёт кечиролмайди. Унинг туғилиши, камолоти эса сизу бизга боғлиқ.

Ўйланг, сизнингча, ёлғон иштирокчи ва сабабчилари ким бўлиши мумкин? Ўзига ишонмайдиган, меҳнатдан қочадиган ва вадани оғизда бажарадиганлар. Шундайми? Улар ёлғон иштирокчилари? Унақада ёлғон сабабчилари-чи? Фарзандига беътибор, тез-тез койишни ёқтирадиганлар. Шунақароқми ёки худди ўшаларми?..

Нима ҳам деймиз? Сизга яхшиликнига тилаймиз. Гапимиз ниҳоясида сизга самимий тилагимизни йўллаймиз.

Ёлғон гапиринг. У яхшиликагина хизмат қилсан. Ёлғон сўйламанг. У ёмонликни етакламасин.

Кумар БЕГНИЯЗОВА

Yarmi hazil...

Ростлинг акси

(Замонавий эртак)

Гапингизга заррача ишонмайман. Оддин ҳам мени чув туширгандингиз-а?! Бу энди унисидан ҳам ошиб тушди-ку! Кулонгиз қалампирдек қизарибдими? Эшитганларнинг энсаси қотаяпти, шекили. Кўзингиз ҳам би-ир ғалати рақсга тушаяпти. Юзимга тик бокинг-чи. Вой, вой, вой! Уялманг энди! Тортинмай ростини айтаверинг. Эшитаман...

Биламан. Сиз у эмассиз. Сиз — бу сизсиз. Ширин сўзсиз. Тилингиздан бол томади-я! Баъзида ошиворишингизни ҳисобга олмаганда, тузуксиз. Кўз-кўз қилишни жичча ёқтирасиз. Ортичча бўёқ берасиз-да, ёлғон гапираасиз. Ўшанда сиз яхшигина янгишасиз. Тағин гапларимни кўнглингизга олманг. Ўпкалаб, дўстона сұхбатингиздан айрманг. Негаки, сийқаси чиқмаган гапларингизни хўп яхши кўраман.

Ишонасизми, сўзимга ёлғон қўшилса, оёғи куйган товуққа ўхшайман. Типирчилайман. Юзим нақ помидор-

дек қизаради. Сиз-чи? Сиз қандай холатда бўласиз? Юрагингиз тез уради. Таннингизнинг қайсицир қисмида оғриқ бўлади. Шундайми? Яшанг. Гарчи ёлғон сўзласангиз ҳам сизда вижидон бор. У ҳали ёлғоннинг курбонига айланмаган. Куюнманг. Ўзгаришингизга вақт бор...

Эшитганмисиз? Ёлғоннинг ҳам жони бор, дейишиди. Менимча ҳам шундай. У туғилади, камол топади, яшайди, қарииди ва бир куни албатта...

ЁЛГОН ТУГИЛДИ

— Ойикон, сақич оберинг! Кўғирчоғимнинг кўлини узиб олдим. Ўшани ёпиштироқчиман...

Ёлғон туғилди. Ўйинқароқ

бала унинг кўзини «очди». Онасининг сақич олиб бермаслигини тушунди. Ва унга эришиш ниятида ёлғонни «дунёга келтирди».

... УЛҒАЙДИ

— Устоз, дарс қиломадим. Кеча роса бошим оғриди. Базур мактабга келдим. Янаги сафар топшириғингизни қойиллатаман. Ишонаверинг...

Ёлғон ўсади. Унинг бўйи ўқувчи боланинг шарофати билан чўзилди.

... КАМОЛГА ЕТДИ

— Шахноз, хафа бўлмагин! Сал кечикдим-да. Юргин, паркка борамиз.

— Кўйсангиз-чи, Аҳмаджон ака. Ахир, кеча ресторонга

борамиз, дегандингиз-ку?

— Пулим нариги костюмимнинг чўнтағида қолибди, Шахноз. Тушунсанг-чи.

— Нега пулингиз доим ёнингизда юрмайди? Ёлғонларингизнинг чеки борми, ўзи?..

Ёлғон камолга етди. Йигит ваъдани яхшигина қойиллатди, аммо бажаролмади. Ёлғон ишлатди ва ўзича роса боллади. Юзи шувит бўлганини эса англамади.

... ҚАРИДИ

— Лотореядан машина ютдим. Олдим. Тошкентдан ҳайдаб келаётгандим, пастликка думалатиб олсан бўладими. Пачоги чиқди. Шундан бўш кўл билан келавердим...

У тўлиб гапирди. Аммо атрофдагиларга бу таъсир қилмади. «Буниси ростми ёки...» деб биттаси луқма ташлади.

Ёлғон қариди. У қадрсизланди. Унга ишонмай кўйишиди. Ёлғон ўзининг абадий яшамаслигини тушунди.

Эртадан бошлайман

Ёхуд талабанинг навбатдаги иқрорномаси

Эриниб соат саккизда кўзимни очишим билан хаёлимдан ўтган биринчи фикр шундай бўлади: уфф, бугун ҳам дарсга кечикдим. Юз-кўлимни апил-тапил ювганча кечадан қолган бир қултум совуқ чойни нонушта ўрнида ҳўпларканман, «шип-шип» кийиниб, ўқишига югураман. Кутганда автобус ҳам ҳаяллайди. Кўлимдаги ойлик йўл чиптамга қараб афсус билан боз чайқаганча такси тўхтатаман. Сумкани тескари тутганча аудиторияга кириб келарканман, домламизнинг кўзойнак остидан кулимишиб турган қўзларига танбехли сўзларига бошимни қўйи эгиб, қизариб-бўзарип ўрнимга ўтираман ва катъий аҳд қиласман: «Етар, бўлди, бас! Ҳаммасини эртадан бошлайман. Кечикиб ўриндан туришлар, овчи ўқидан қочган кўёндай жонсарак югуришлар, ошқозоннинг оҳларига кулоқ солмай, автобус ортидан кувишлар жонга тегди!».

Шундай йўлар билан ўтирганимни домла ҳам сезди, шекилли, бирдан бошимга келиб, савол бериб қолса бўладими:

— Айтинг-чи, ўртоқ Аҳмадова, матриархат даврида аёллар қандай ишлар билан шугулланган?

Ростини айтсан, бугун тарих фани борлиги етти ухлаб тушмуга ҳам кирмаган эди. Кўзига термилиб туравердим.

Домланинг токати ток бўлди:

— Қани, дафтариғизни узатинг-чи.

Бахтга карши, тарих дафтариғимнинг ўрнига биология дафтарини бериб юборибман.

Устоз кўзойнагини ёчди-да, мени биринчи марта кўраётгандек ҳайратомуз назар ташлади.

— Нима бало, Аҳмадова, кечи кўрган тушингизни ҳалиям давом эттиряпсизми?

Хонада «турр» этиб кулигига кутарилди.

Тоза шарманда бўлдим ўзиям. Диванга ёнбошлаб олиб сериал кўргунча, дарс тайёрласам, бу кунлар бошимга тушмасмиди,

дайман ўзимга ўзим.

Хуллас, трамвай ойнасидан ташқарига мўлтираганча уйга қайтар эканман, кунига камида ўн марта хаёлимдан ўтказадиган гапимни яна тақорладим: «Етар, бўлди, бас! Мен энди ўзгараман. Ҳаммасини эртадан бошлайман...»

Дурдона МУХТОРОВА

Семестр ҳикмати

Зўр талаба вазифани айтмасанг ҳам бажаради.

Яхши талаба айтганингдан кейин бажаради.

Ёмон... Э, йўғ-е, яхшиликка даъвогар талаба эса...

(Эх, шу жойини кимдир йиртиб олибди! Келинг, уни ўзимиз «реставрация» қилиб қўямиз):

— Яхши бўлишига даъвогар талаба ҳам бажаради, ҳаммадан кейин қолиб бўлсаем...

Моттиев домланинг кундалигидан талаба Соттиев ёзиб олди

Гапингизга заррача ишонмайман. Оддин ҳам мени чув туширгандингиз-а?! Бу энди унисидан ҳам ошиб тушди-ку! Кулонгиз қалампирдек қизарибдими? Эшитганларнинг энсаси қотаяпти, шекили. Кўзингиз ҳам би-ир ғалати рақсга тушаяпти. Юзимга тик бокинг-чи. Вой, вой, вой! Уялманг энди! Тортинмай ростини айтаверинг. Эшитаман...

Биламан. Сиз у эмассиз. Сиз — бу сизсиз. Ширин сўзсиз. Тилингиздан бол томади-я! Баъзида ошиворишингизни ҳисобга олмаганда, тузуксиз. Кўз-кўз қилишни жичча ёқтирасиз. Ортичча бўёқ берасиз-да, ёлғон гапираасиз. Ўшанда сиз яхшигина янгишасиз. Тағин гапларимни кўнглингизга олманг. Ўпкалаб, дўстона сұхбатингиздан айрманг. Негаки, сийқаси чиқмаган гапларингизни хўп яхши кўраман.

Ишонасизми, сўзимга ёлғон қўшилса, оёғи куйган товуққа ўхшайман. Типирчилайман. Юзим нақ помидор-

Наргиза Бобоҷонова, талаба:

— Якшанба мен учун ҳақиқий ҳордик куни. Ҳафта давомида ҷарчайман. Юргурюгр, ҳали уни қил, ҳали буни қил, курс иши, мустақил иш, семинар...

Сайд Юнусов, талаба:

— Якшанба мен учун мешнат куни. Ўтаётган ҳафтада чала қолган ишларимни шу куни битириб олишга ҳаракат қиласман. Шу кунни «йўлаб топғанлар»га минг раҳмат.

Муҳлиса Ҳолмуродова, талаба:

— Дам олиш куни мен ҳам дам оламан, асосан, радио эшишиб, ҳам ишлайман. Па зандаликни ўрганаман. Ҳар хил пишириқларни тайёрлаш жону дилим. Якшанба куни тайёрланган ҳар қандай егулик ширин бўлишига мен кафил. Негаки, бу кунда хотиржам, ўқиш ва ишдан узоқ бўласан ва бор эътиборингни ўзинг яхши кўрган ишинга қаратишинг мумкин.

Ха, «якшанба» мавзуси чексиз... Айниқса, гап талабалар ҳаётидаги якшанбалар ҳақида кетса. Олган жавобларимиз ичидаги якшанбани «соғинч куни» (бошқа маҳал, масалан, ўқиш кунлари банд бўлиб кўп ўйлашга фурсат кам бўлади), яни уйдагиларини, ота-онасини, яқинларини соғинадиган кун деб таъриф этгандар ҳам, «компьютер куни» (компьютерда қилинадиган ишларини бажариш куни), «футбол куни» (ҳам ўзлари ўйнашар, ҳам телевизорда томоша килишади) деб номлаганлар ҳам бўлди.

Ўзинг-чи, дерсиз? Очигини айтсан, мен учун якшанба — «тўғри хулосалар» куни. Яни ўтган ҳафтада нималар қилдим, нимага ултурмадим, деб сарҳисоб қиласман ва тегишили хулосалар чиқараман. Камчиликларни тузатиш учун бу энг яхши кун бўлса керак.

Сиз-чи, дўстим, сиз якшанбани қандай ўтказасиз?

Шаҳриёр ЖАЛОЛОВ

Саҳифани ЎЗДЖТУ талабалари тайёрлади

Баранг, сўраб кўрмабману, аммо шундай бўлиб чиқшишига шубҳа қилмайман: у якшанба кунлариям фаол бўлса керак. Шу баҳонада тенгдошларимиздан: «Сиз якшанбани қандай ўтказасиз?» деган кичкина сўров ўтказдим. Мана баъзилари билан сиз ҳам танишинг.

Мумтоз күйлар кечаси

Яхши күй, дилкаш хонишнинг инсон руҳиятига таъсири беқиёс. Ривоят қилишларича, буюк табиб Абу Али ибн Сино баъзи хасталикларни мусиқа ёрдамида ҳам даволаган экан. Санъатга ошно тутиниш, ёқимли оҳангларни вужуд-вужуд билан ҳис қилишда ҳикмат кўп. Қолаверса, фарзанд тарбиясида ҳам мусиқанинг алоҳида аҳамияти бор.

Мамлакатимизда ёш авлодни миллий истиклол тоғаси руҳида тарбиялаш, уларнинг қалби ва онгида ватанпарварлик туйгуларини шакллантириша мусиқа алоҳида ўрин тутади.

Талаба-ёшларимизни кўшиқ санъатида ўзининг мустаҳкам ўрнини топган, эл назарига тушган санъаткорларимиз ижоди билан яқиндан таништириш, шунингдек, ўзбек миллий чолгулари ранг-баранглиги, ижрочилик имкониятлари бойлигидан хабардор этиш мақсадида Тошкент давлат юридик институти ва Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Марказий

офицерлар уйи ҳамкорлигига Муҳиддин Кориёкубов номидаги академик ва ҳалқ бадиий дирекцияси қошидаги «Мумтоз» ашула ансамбли раҳбари, Ўзбекистон ҳалқ ҳофизи Ўлмас Сайджонов, ўзбек мумтоз ашуларапининг моҳир ижрочиси, Ўзбекистон ҳалқ артисти Муножот Йўлчиева, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Зариф Азизов, хушвот хонанда Гулсара Гоипова ва бир қатор эл назарига тушган санъаткорлар билан учрашув ўтказилди.

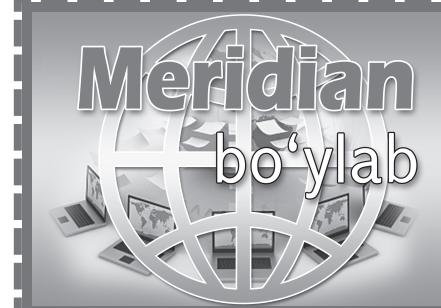
Тошкент давлат юридик институти профессор-ўқитувчилари, талабалари

ҳамда ҳарбий билим юрти талabalari иштирок этган ушбу тадбирда күй ва қўшиқлар билан бирга, Ўзбекистон ҳалқ ҳофизи Ўлмас Сайджоновнинг «Мумтоз күй — миллий қадриятимиз», Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Ўтқир Сиддиқовнинг «Ўзбек чолғу асбоблари оҳанглари», ТДЮИ ижтимоий-гуманинтар фанлар кафедраси

доценти Раҳмон Кўчкорнинг «Ёшлар эстетик дидининг юксалишида миллий санъатнинг аҳамияти» мавзуларида қылган чиқишлиари ҳам зўр қизиқиш билан тингланди.

**Хулкар ОРИПОВА,
ТДЮИ маънавият-
маърифат ва иқтидорли
талабалар билан ишлаш
бўлими ходими**

Антиқа ёрдам

Шотландиянинг Аллоа шахри портларининг бирида хизмат қилувчи юк машина ҳайдовчиси қирғоқдан узоқликка келиб қолган, кучли бўронда қолиб кетган тюлень боласига ноанъанавий тарзда ёрдам кўрсатди.

Жониворни топиб олган ҳайдовчи дарҳол уни машина юхонасига солиб қўяди. Унинг бу қарорга келишига эса, денгизда бўлаётган кучли тўфон сабаб бўлди. Узи ҳайвонларни ҳимоя қилиш марказига хабар беришга ошиқади. Бу вақтда зериккан Смарти (унга шундай лақаб қўйишган эди) мустақил тарзда ўлчовлар панели устига, яъни пешойна ёнига чиқиб олади ҳамда кўчада бўлаётган бўронни томоша қиласиди. Марказ ходимлари келганинда тюлень боласи мириқиб ухлаб ётган эди. Хозирда уни туткунлиқда сақлашмоқда. Агар тиббий кўрикдан муваффақиятли ўтадиган бўлса, денгизга қўйиб юборилиши мумкин.

Қидирудаги тошбақа

Бразилиядаги оиласардан бирининг хонадонида ўттиз уч йил аввал йўқолган тошбақа электр буюмлар сақлаш омборидан топилди.

Маълумотларга қараганда, ноёб турга мансуб бўлган бу тошбақа 1980 йилда уйни таъмирлаш вақтида йўқолади. Эгаси Леонел Алмейда уни жуда яхши кўрар, ҳатто Мануэл дея лақаб ҳам қўйган эди. Афуски, Леонел вафот этганидан сўнг бир неча йил ўтиб тошбақа топилди. Жонивор бир уюм темир ускуналар ичидаги термитлар, яъни майдада ҳашаротлар билан озиқланган деган тахминлар бор. Деразанинг «терлаши» натижасида томадиган сувдан чанқоғини қондирган бўлиши мумкин. Ветеринар эса, тошбақани кўздан кечираш экан, тошбақалар йиллаб ҳам очикдан ўлиб қолмаслигини айтиб ўтди.

Қўғирчоқлар салтанати

Тайваннинг ўйинчоқлар ишлаб чиқарувчи «Маттел» фирмаси Тайбэй шаҳрида ажойиб қўринишга эга бўлган ресторан очди.

Бу масканда шу вақтга қадар ўзга ресторанларда учратмаган қўринишни учратиш мумкин. Яъни ресторон тўлиқ қўғирчоқлар билан безатилган. Ҳатто идишлар ҳам худди ўйинчоқ идишлар қўринишини эслатади. «Barbie restaurant» дея ном олган бу жойнинг асосий меҳмонлари отонаси билан келаётган ёш болалардир. Айни пайтда қўғирчоқлар салтанатига Хитой ва Япониядан ҳам меҳмонлар ташриф буормоқда. Ресторон ходимлари меҳмонларни турли хил — рецепти сир тутиладиган, ўзгача услубда тайёрланадиган таомлар билан сийлашмоқда.

**Интернет манбалари асосида
Жавохир КАРОМАТОВ тайёрлади**

Қадриятимиз, бойлигимиз

Узоқ тарихи, миллий адабиёти, маънавий бойликлари бўлмаса, миллат миллат, ҳалқ ҳалқ бўлмайди. Ундай юртни буюк юрт дейиши ҳам мумкин эмас. Минг йиллардан бўён ҳалқ тилидан тушмай келаётган улуғвор достонлари бўлган элни буюк эл деса бўлади, илдизи мустаҳкам, узоқ ўтмишга эга юртларни улуғ юрт деса бўлади. Шукрки, бизнинг ана шундай қадим маданиятимиз, эзгуликка тўла, соҳир достонларимиз бор. Улардан бири «Алломиши» достонидир.

1999 йилда ўзбек адабиётининг етук намунаси «Алломиши» достонининг минг йиллиги кенг миқёсда нишонланди ҳамда ЮНЕСКО ташкилоти томонидан эътироф этилди.

Достонни ўқиганлар агар жаҳон адабиётидан ҳам яхши хабардор бўлсалар, худди унинг каби машхур «Одиссея» достони билан баъзи жиҳатларда ўхшаш эканини пайкашлари мумкин. «Одиссея» ва «Алломиши» достонлари сюжетида яқинлик кўринса-да, лекин асардаги қаҳрамонлик идеаллари бир-биридан фарқ қиласиди. Қадимшунос олимларимиздан бири таъкидлаганидек, бу асарлар ўртасидаги яқинликни фақатгина бизнинг юртимиз билан қадимги Юнонистондаги ижтимоий ҳаётнинг маълум тарихий шароитларда бир-бирига яқин бўлганлиги билан изоҳлаш мумкин, холос. Бу ҳам бўлса, гайритабии бир ҳодиса бўлмай, балки инсоният азал-азалдан эзгуликка талпиниб яшагани, бинобарин, ҳалқлар турли тилда гаплашгани, турли жойларда яшагани билан уларнинг юраги бир хил экани, орзу-армонлари бир-бирига муштарак эканини билдиради.

Ҳар икки достон ҳам воқеалар тизими жиҳатидан ҳамда мазмунан бир-бирига жуда яхин. Жаҳон адабиётида ўзининг муҳим ўрнига эга бу икки асар пировардида улкан маъно касб этади. Бинобарин, қаҳрамонлар характеристига ватанга муҳаббат хислари асарда асосий ўринни эгаллайди. Қолаверса, икки асар ҳам қаҳрамонлик достони бўлиши билан бирга, ўзида ватанпарварлик, ота-онага ҳурмат, дўстга садоқат, вафодорлик, мардлик, сабрматонат, меҳр-оқибат ва муҳаббат каби эзгу фояларни мұжассамлаштиради. Ушбу достонлар мукаммал асарлар сирасига киради ва жаҳон адабиётининг нодир дурданолари бўлиб қолади.

**Сайёра ЗУПАРОВА,
ЎзДЖТУ талабаси**

НИЛУФАР

Севги ёш танламас, танламас миллат,
Уммондек тилсум — бу чексиз муҳаббат.
Юрагимиз дилкаш, туташдир балки,
Не ҳам дердим сизга талпинсан факат.

Юрак талпинади, чекарман озор,
Сиздан сўролмасман ортиқча ҳиммат.
Нигоҳлар тўқнашса, забундир дилим,
Ажисб асроринг бор сенинг, муҳаббат.

Севиши осонми ё севилиши осон,
Ҳижрон чидаб бўлмас аччиқ ҳақиқат,
Чиндан ҳам ўйлумиз айродир, айро,
Нилуфар — осмонда ёнган муҳаббат.

Умидларим сизга боғланди нетай,
Юрап ўйлингизни излаган бўлсам,
Севинчдан юрагим сел бўлиб кетди,
Нетай ишқингизда хокисор ўлсам.

Ул Тоҳир ишқида гўёки Зухро,
Содиқ ёр излаб мен вафо топмадим.
Нилуфар — осмонда ёнган муҳаббат,
Ишқдан ўзга сендан жафо топмадим.

ТЎРТЛИКЛАР

Сенинг қийногиндан қийналди қалбим,
Лабинг тафти билан алданди юрак.
Бўнча азобладим ўзимни-ўзим,
Кўйган дудогимга куйик на керак?

* * *

Дунё кўзларимга кўринди тордек,
Гуссалар жуссамга битилган тилак.
Азоб айвонида қолиб кетганим,
Тақдир жазосидан фақат бир бўлак.

* * *

Тилни-да ҳар кўйга солишинг мумкин,
Юрак алдармиди, тил алдамаса.
Дилни алдаб бўлмас, сен мени тушун,
Муҳаббат боғида олов бўлмаса.

ОНА ОМОН ЭКАН

Кулсам кўзларимдан қалқиб чиқди ёш,
Кулсам-да, ийгласам бор сабр-бардош.
Ичимда айтарга сирим кўпайса,
Онамдир мен учун ягона сирдош.

Барча қизлар сизга ҳамроҳдир, она,
Сукунат қалбимни ўрттар ягона.
Томчига қадалган нигоҳим ўтнинч,
Она омон экан — фарзанд уйи тинч.

Калби буюк, кўкраги төғдири онам,
Дунё кўрган фарзандга төғдири онам.
Карвонимсиз, ўй-хаёлим эрта-кеч,
Она омон экан — фарзанд уйи тинч.

Гулбаҳор ЖАББОРОВА

